Študijska Knjižnica
via Geppa,9
Ts 312

16 (584) - Trst - 24. avgusta 1962 30 lir

Spediz. in abb. post. - Gruppo I

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Naš uvodnik

PRED NOVO VOLIVNO BITKO V TRSTU

V prvi polovici novembra bodo upravne volitve v nekaterih večjih občinah v Italiji, med njimi tudi v Trstu. V tem času bo zopet Trst arena najrazličnejših ministrov, podtajnikov, voditeljev raznih strank, ki bodo v svojih govorih na propagandnih shodih zagotavljali Tržačanom, da bodo gotovo rešeni težki ekonomski problemi našega ljudstva.

Prav zato, ker se bo volilo po nekaj mesecih sredinsko levičarske vlade, bo toliko bolj vidno, kako prazne so bile vse dosedanje obljube in bržkone bodo prav tako prazne tudi tiste v oktobru in novembru. To dokazujejo tudi razne vladne odločitve, med katerimi ni niti ene, ki bi bila v prospeh Trsta. Sedanja vlada, ki bi se le morala razlikovati od prejšnjih desničarskih, ni v ničemer prispevala k gmotnemu izboljšanju gospodarstva Trsta.

To je izkušnja več, da bodo problemi našega mesta končno rešeni le v območju temeljite spremembe zunanje in notranje politike.

Zaskrbljeni politični položaj, kar se tiče miru in gospodarskih interesov, prizadevanje k mirni rešitvi, emancipacija kolonialnih ljudstev in razvoj medsebojnih gospodarskih odnosov terjajo zbližanje med državami z različnimi socialnimi sistemi. Ta odločitev bi v obilni meri pripomogla k izboljšanju gospodarskega položaja Trsta, ako bi se sedanja sredinsko levičarska vlada zavedala dolžnosti do tega ozemlja. Marsikaj se je v državi spremenilo, toda v Trstu ostaja položaj še vedno isti.

Prihodnje volitve bodo pokazale nejevoljo volivcev do vladnih strank in do vseh titih, ki so krivi sedanjega nevzdržnega stanja. Komunistična partija je vselej opozarjala na te nedostatke in je tudi danes edina, ki kaže pot do izboljšanja gospodarskega in splošnega položaja.

Koliko jih je, ki danes ne odobravajo akcij in nasvetov naše partije? Opozarjali smo vselej na lažno propagando vladnih strank, ki so na podlagi statistike števila avtomobilov in telefonov prikazovali blaginjo mesta in dežele medtem, ko je Trst zdrknil s položaja sredozemskega emporija na sedmo ali osmo mesto med lukami Italije. Prav tako smo vselej opozarjali na obupen položaj ladjedelnice Sv. Marka, Tovarne strojev, Tržaškega arsenala, Italsider in drugih in kdo danes ne soglaša z našim zavzemanjem za splošno izboljšanje?

Vsemu je kriva krščanska demokracija, ona ima v rokah ključno vodstvo teh državnih ustanov, ona je na vladi ves čas propadanja istih.

Zato pa se prihodnje upravne volitve ne bodo nanašale le na izvolitev občinskih svetovavcev ter spremembo občinske uprave, marveč bodo morale prispevati k splošni spremembi, ki naj vsestransko izboljša gospodarski položaj Trsta in dežele. Končno se bo morala upoštevati volja delavcev in ljudskih množic, ki morajo imeti odločilno besedo pri upravljanju Trsta in pokrajine.

Volivna borba prihodnje jeseni naj torej odločno prispeva k demokratičnemu življenju mesta, dežele in porajajoče se pokrajine Julijske krajine-Furlanije. Interesi velikih monopolov in zahrbtnih špekulacij birokratskih mogotcev ne smejo biti predpostavljeni vsemu, kot to vedno hočejo krščanska demokracija in reakcionarci sploh, marveč morajo biti podrejeni odločitvam, ki vodijo k splošni blaginji: to je in bo vselej pred in po volitvah direktiva naše Partije, partije delovnega ljudstva!

PAOLO SEMA

Festival lista «l'Unità»

v parku na Pončani v Trstu
1 - 2 - 3 septembra

Vse tri dni bodo na sporedu razne kulturne, rekreativne in zabavne prireditve

Sodelovali bodo orkester, ki ga vodi GIANNI SAFRED ansambel «VESELI RUDARJI» iz Trbovelj pevsko-glasbena skupina iz Podlonjerja mali orkester in pevci-solisti iz Pončane pevski zbor iz Križa in godba na pihala

V nedeljo bo tudi tombola s skupnimi dobitki v znesku 100 tisoč lir.

Vse tri večere bodo na sporedu tudi lutkovne predstave za otroke, filmske predstave in ples do 24. ure.

Predviden je tudi bogat srečolov s 5.000 dobitki

Vabimo k polnoštevilni udeležbi!

Vstop bo prost za vse obiskovavce!

Podrobnejši spored bomo objavili v prihodnji številki

Vtisi iz vesolja

Sovjetska kozmonavta Nikolajev in Popovič sta pred dnevi na tiskovni konferenci poročala svoje vtise s poleta v vesolje. Med drugim sta poudarila, da je med vesoljskim poletom mogoče živeti in delati prav tako normalno kot v navadnem letalu. Povedala sta tudi, da sta bila «Vostok III.» in «Vostok IV.» podobna prvima dvema «Vostokoma», toda le z razliko, da sta bila mnogo bolj izpopolnjena. Vsaka vesoljska ladja je tehtala približno 5 ton. Nikolajev je povedal, da ni imel nobenih težav z vidom in ne s sluhom ter da ni občutil takoimenovane vesoljske bolezni, ki je podobna morski bolezni. Povedal je tudi, da je imel dober tek in da je tudi dobro spal. Med poletom je zelo jasno videl obrise obal, mest, ceste, železnice in ponoči velika osvetljena mesta. Ko se je vesoljska ladja začela spuščati v gostejše plasti atmosfere je ponovno občutil lastno težo in kako se mu ta teža postopoma veča. Tedaj se mu je zazdelo kot bi se vozil v navadnem kamionu po slabem kolovozu. Ko se je na začetku približevanju Zemlji od vesoljske ladje ločila kabina z inštrumenti, je Nikolajev skočil z ladje in se spustil s padalom na tla. Kozmonavt Popovič pa je dejal, da se mu je zdel «Vostok III.» kot majhna Luna. Posebno všeč so mu bili zemski otoki, ki so bili rožnato pobarvani. Zlasti lepi so bili ob sončnem vzhodu odnosno zahodu. Tudi on je skočil z vesoljske

Kozmonavta Nikolajev in Popovič med tiskovno konferenco

ladje in se spustil na Zemljo s padalom. Tik pred skokom je znašala razdalja med obema vesoljskima ladjama 200 km, dočim je minimalna razdalja med obema vesoljskima ladjama med poletom znašala komaj 5 km.

Na tiskovni konferenci sta govorila tudi predsednik Akademije znanosti ZSSR Klediš in akademik Blagonravov. Klediš je med drugim povedal, da so ameriške nuklearne eksplozije v velikih višinah zelo škodljivo delovale na fizične pogoje. Prav tako je povedal, da bo prihodnji sovjetski korak v vesolje bržkone ta, da bodo poslali poskusno postajo na Luno ali na kak drug planet in sicer z namenom, da bi proučili fizične pogoje, ki vladajo tam. Šele nato bodo zgradili take vesoljske ladje, ki bodo popolnoma zagotavljale vrnitev nepoškodovanega človeka na Zemljo. Akademik Blagonravov pa je poudaril, da izkustvo Nikolajeva in Popoviča v vesolju dopušča še daljše in še bolj zapletene kozmične polete okoli Zemlje in okrog drugih planetov. Povedal je tudi, da so zdaj načrti o poletu človeka na Luno in druge planete skorajšnja stvarnost.

Narodne manjšine - faktor miru in prijateljstva med narodi

Z mednarodnega mladinskega seminarja v Kopru

Pretekli petek, soboto in nedeljo je bil v Kopru seminar o problemih narodnih manjšin. Na njem so delegati iz Slovenije, Italije in Avstrije razpravljali o narodnomanjšinskih problemih tako s teoretičnega kot s praktičnega vidika.

Predstavniki raznih organizacij so obrazložili svoja poročila. O narodnih manjšinah v Jugoslaviji je govoril Ernest Petrič, član komisije za mednarodne stike CK Ljudske mladine Slovenije. O položaju slovenske narodne manjšine v Italiji je govoril dr. Karel Šiškovič. Ta je v svojem referatu posegel tudi v teoretično področje in podrobno obravnaval zlasti marksistične odnose med strankami delavskega razreda in med narodnimi manjšinami. Samo Pahor je govoril v imenu Mladinske iniciative. Podrobneje je analiziral zlasti fašistične raznarodovalne zakone, ki so v Italiji še vedno v veljavi. Bogo Samsa, ki je nastopil prav tako v imenu mladinske iniciative je obravnaval posebni statut a dotaknil se je tudi teoretičnih problemov. Sekretar socialistične mladine iz Trsta je orisal stališča PSI o problemih narodnih manjšin, zlasti o slovenski manjšini v Italiji. O stanju koroške mladine je govoril predsednik Zveze slovenske mladine dr. Apovnik. O stališčih KPA do slovenske manjšine na Koroškem pa je govoril predstavnik Avstrijske svobodne mladine Perdaher. O problemih mladine Visokega Poadižja je govoril sekretar tamkajšnje federacije socialistične mladine. O problemih tržaške mladine je govoril sekretar tržaške federacije ZKMI Sergio Perini. Ta se je v svojem koreferatu dotaknil raznarodovalne politike za časa fašizma in dosledne borbe, ki jo je in jo tudi danes vodi KPI. Dotaknil se je tudi deželne avtonomije, ki daje slovenski manjšini v Julijski krajini in Furlaniji učinkovito sredstvo za zaščito svojih pravic. O položaju italijanske manjšine, ki živi v Istri je govorila Ada Soldatich. Razprave pa je zaključil tajnik CK LMS Zdravko Krvina.

Ob zaključku seminarja je bilo izdano naslednje soglasno odobreno poročilo:

V dneh od 17. do 19. avgusta 1962 so se na povabilo CK Ljudske mladine Slovenije sestali v Kopru predstavniki Zveze

(Nadaljevanje na 4. strani)

Festivala «Dela» v Dolini se je udeležila velika množica iz bližnjih in oddaljenejših krajev. Na tretji strani objavljamo nekaj slik s festivalskih prireditev, na 4. strani pa kratek opis teh prireditev.

POLITIKA

MALTA zahteva neodvisnost. To novico je sporočil predsednik krajevne vlade potem, ko so propadla pogajanja ki jih je imel z britanskim ministrom za kolonije. Isti predsednik je nadalje dejal, da Malta želi še nadalje ostati pod britanskim imperijem toda ne kot britanska posest temveč kot neodvisna republika. Čeravno malteški voditelji zahtevajo neodvisnost se vendar ne nameravajo posluževati sile za izbojevanje neodvisnosti.

✶

PARLAMENTARNA DELEGACIJA FLRJ je pred kratkim odpotovala na obisk na Norveško. Delegacijo vodi predsednik Zvezne ljudske skupščine Stambolič. Na Norveškem bo delegacija ostala en teden. Med drugim bo obiskala kraje, kjer so bili za časa nacistične okupacije zaprti številni jugoslovanski rodoljubi. Kot je znano obstaja med Jugoslavijo in Norveško že staro prijateljstvo, ki pa se utegne ravno z obiskom parlamentarne delegacije še bolj poglobiti.

★

U TANT, ki vrši posle generalnega tajnika OZN je poslal Varnostnemu svetu poročilo, v katerem zahteva čimprejšnjo rešitev kongoškega problema. V poročilu je med drugim rečeno:

«Zavlačevalno taktiziranje Čombeja je zelo nevarno. OZN in osrednja kongoška vlada tega ne moreta dopuščati v nedogled. V pomanjkanju naglega napredovanja za odpravo secesije bo OZN prisiljena odrediti umik vojaških sil iz Konga ali pa iti v drugi ekstrem, to je iskati z vsemi potrebnimi sredstvi konec katanške secesije».

U Tant je nadalje predlagal ustanovitev komisije treh oseb, ki naj bi zastopale osrednjo kongoško vlado, OZN in Katango. Ta komisija naj bi v tridesetih dneh izdelala načrt o integraciji kongoške države. V pomanjkanju sporazuma med predsednikom osrednje kongoške vlade in odpadnikom Čombejem bo U Tant pozval vse države članice OZN, naj prekinejo gospodarske odnose s Katango.

★

ZAHODNI IRIJAN bo 1. oktobra letos prenehal biti holandska kolonialna posest. 1. maja 1963 bo prevzela oblast nad njim Indonezija. Kasneje bodo razpisali referendum in prebivalci sami bodo odločili o tem, ali naj pripadajo Indoneziji ali pa naj bo Zahodni Irijan neodvisna dežela.

✶

NACIONALNI SVET KP INDIJE, ki zaseda v Hajderabadu od 14. avgusta, je sprejel resolucijo, ki podpira stališča indijske vlade in premiera Nehruja, da je treba vprašanje indijsko-kitajske meje rešiti na miren način, s pogajanji. Resolucija pozdravlja indijsko iniciativo za začetek razgovorov in kitajski pozitivni odgovor nanjo.

Posledica višinskih jedrskih poskusov

Nastanek nevarnega radioaktivnega pasu okrog Zemlje

Ugledni ameriški znanstvenik dr. James Van Allen je sporočil, da je nedavna ameriška atomska eksplozija, ki so jo opravili 9. julija v veliki višini v atmosferi, povzročila nastanek novega velikega radioaktivnega pasu okrog Zemlje. Van Allen je rekel, da je ta novi pas v spodnjih plasteh dosedanjega prstana, ki je dobil ime po tem ameriškem znanstveniku.

Znanstvenik Van Allen z univerze v državi Iowa je odkril radioaktivni pas okrog Zemlje že leta 1958. Zdaj je pozitivno znano, da je «Van Allenov pas» najmanj tisoč kilometrov v atmosferi nad Zemljo.

Znanstveni sodelavec ameriškega časnika «Sunday Tribune» je objavil intervju z dr. Van Allenom, ki je potrdil, da je nedavna ameriška atomska eksplozija v velikih višinah v atmosferi sprožila motnje v «Van Allenovem pasu». To ugotovitev so potrdili s podatki, ki so jih Van Allen in drugi ameriški znanstveniki dobili na podlagi proučevanja informacij, registriranih med poleti ameriških satelitov.

Rezultate proučevanja tega novega stanja v «Van Allenovem pasu», je izjavil dr. Allen, so sporočili tudi vladi ZDA. Sklicujoč se na študije drugega ameriškega znanstvenika Jamesa Warvicka iz Kolorada je Van Allen potrdil znanstveno domnevo, da je nastanek novega radioaktivnega pasu v spodnjih plasteh dosedanjega «Van Allenovega prstana» povzročil znatno intenzifikacijo radioaktivnega kroga okrog Zemlje.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Resolucija tržaške federacije KPI

Pripravimo se na volitve!

11. avgusta je bila skupna seja Federalnega komiteja in Federalne kontrolne komisije Avtonomne tržaške federacije KPI. Na dnevnem redu seje je bila razprava o pripravah na volivno kampanjo za jesenske občinske volitve v Trstu. Skupni seji je predsedoval tov. Sema, ki je pred kratkim ponovno prevzel posle federalnega sekretarja v Trstu. Seji so prisostvovali tudi dosedanji tržaški občinski svetovavci in zastopnik vodstva KPI tov. Flamigni.

Federalni komite in Federalna kontrolna komisija sta v glavnih potezah odobrila načrt volivnega programa in pooblastila Vodilni komite in Tajništvo federacije, naj dokončno izdelata besedilo volivnega programa.

Na isti seji se je razpravljalo tudi o volivni propagandi, ki jo bo Federacija vodila za časa volivne kampanje. Sprejeti so bili tudi nekateri sklepi v zvezi v izbiro kandidatov za občinski svet.

Ob zaključku seje sta Federalni komite in Federalna kontrolna komisija naslovila topel poziv vsem sekcijam, celicam in vsem članom Partije, naj se z vnemo lotijo priprav na volivno kampanjo, naj izdelajo svoje delovne načrte. V pozivu je med drugim rečeno, da morajo vsi tovariši sodelovati v bodoči volivni kampanji. Podčrtan je bil tudi velik pomen letošnjega pokrajinskega festivala lista «Unità», ki se bo vršil ravno na začetku predvolivne bitke.

S seje je bila odposlana tudi čestitka sovjetskim tovarišem v zvezi z velikim vesoljskim podvigom.

PISANI SVET

Sovjetska zveza:

Zgodovina KP Ukrajine

V Kijevu so objavili načrt za zgodovino KP Ukrajine, s katerim prvič prikazujejo dejavnost pomembnih ukrajinskih revolucionarjev-soborcev in učencev Lenina. Gre za pomembne revolucionarje Petrovskega, Kosiora, Chubara, Skribnjina, Zatovskega, Gamarnjika, Postiševa, Artma in številne druge kot tudi za znane vojaške voditelje iz obdobja državljanske vojne Antonova-Ovsjenka, Primakova, Jakira, Krapivjanskega itd. Knjiga pobija vse obtožbe, na podlagi katerih so likvidirali ali pregnali tudi veliko drugih partijski delavcev Ukrajine.

«Pravda» pozdravlja izid te knjige in zlasti poudarja, da je moral avtorski kolektiv med pripravljanjem te knjige rešiti in pravilno osvetliti vrsto zapletenih problemov iz zgodovine KP Ukrajine, o katerih je v obdobju kulta osebnosti prevladovalo dokaj zmedeno mnenje. Zlasti velja to za ustanovitev KP Ukrajine in njeno dejavnost med državljansko vojno, o kateri so posamezni zgodovinarji pisali tendenčno tudi po XX. kongresu KPSZ.

Kuba:

Strokovno izpopolnjevanje kmečkih delavcev

Nad tisoč mladih kubanskih kmetijskih delavcev je odšlo na tehnično izpopolnjevanje v Sovjetsko zvezo. To je že druga večja skupina kubanskih kmetijskih delavcev, ki je odšla na izpopolnjevanje v Sovjetsko zvezo. Prva skupina se je že vrnila v domovino. S Kube pa je odpotovalo domov okrog 300 sovjetskih agronomov, ki so učili kubanske kmetijske delavce.

Kongo:

Opozicija zahteva osvoboditev političnih jetnikov

Kongoška opozicija terja osvoboditev vseh političnih jetnikov in v prvi vrsti osvoboditev Ant. Gizenge. Izvedelo se je, da je pred kratkim Gizenga napovedal protestno gladovno stavko. Ta je zaprt na nekem otoku ob Atlantski obali.

Amerika:

Rasizem tudi v cerkvah

V neki cerkvi v mestu Albany (ZDA) je prišlo te dni do neredov. Belci so napadli črnce. Vmes je posegla policija. Ta še vedno straži cerkveno poslopje.

V omenjenem mestu je zelo razgreta rasna gonja proti temnopoltemu prebivavstvu. Tudi v cerkvah nimajo temnopolti verniki enakih pravic kot belokožci. Zato so prizadeti sklenili, da si pravice sami priborijo. Začeli so načrtno zahajati v cerkve, ki so rezervirane samo za belokožce. Temu se seveda beli nadljudje upirajo z vsemi sredstvi in močmi. Policija je kot skraj vedno nastopila proti tistim, ki trpijo krivico. Aretirala je nekaj črncev, med katerimi je tudi nekaj črnski duhovnik.

Če bi se nekaj podobnega zgodilo v eni izmed socialističnih dežel, bi tisk in propaganda sploh dvignila velik vik in krik, ker pa se je to zgodilo v Združenih državah Amerike, se o tem dogodku niti ne govori.

Pokojnina neposrednih obdelovavcev zemlje

Dnevno prihajajo v urade Zveze malih posestnikov in Kmečke zveze starejši kmetje, ki zaskrbljeno vprašujejo ali bodo imeli tudi oni pravico do povišanja pokojnine, ki sta jo odobrila parlament in senat za druge kategorije upokojencev.

Vladni načrt za pokojnine kmetom neposrednim obdelovavcem zemlje, ki ga je odobril ministrski svet, je vzbudil veliko razburjenje med prizadetimi.

Masovne akcije neposrednih obdelovavcev so prisilile vlado, da je opustila svoj prvotni načrt, ki ni predvideval povišanja pokojnine kmetom neposrednim obdelovavcem. Kljub temu pa je položaj še vedno resen. Vlada je namreč sprejela druge ukrepe, ki težijo za tem, da bi čim manjše število kmetov neposrednih obdelovavcev, ki so zavarovani za starostno in invalidno pokojnino ter proti boleznim prejelo predvidene ugodnosti.

Dejansko so sedaj zavarovani vsi tisti, ki obdelujejo zemljišča, za čigar obdelovanje se zahteva najmanj trideset delovnih dni na leto. Z novimi ukrepi je določeno, da morajo kmetje neposredni obdelovavci zemlje imeti najmanj 104 delovnih dni na leto. To seveda pomeni izključitev okrog 40% sedanjih zavarovancev. To je tem bolj krivično ako pomislimo, da novi ukrep prizadene predvsem najbolj siromašne ljudi.

Tudi obljubljeni povišek pokojnine na 10.000 lir bo raztegnjen samo na en del neposrednih obdelovavcev. Od tega bodo namreč izključeni vsi tisti, ki imajo manj kot 104 delovne dni letne zaposlitve na zemljišču.

Iz zgoraj navedenih vladnih ukrepov je umevno razburjenje in zaskrbljenost prizadetih, ki so upali, da bodo na stara leta imeli povišano pokojnino, kakor določa zakon za druge kategorije upokojencev.

Proti tem krivičnim ukrepom je Vsedržavna kmečka zveza intervenirala. Njeni predstavniki so se tako v poslanski zbornici kot v senatu zavzeli za pravice prizadetih kmetov neposrednih obdelovavcev zemlje. Upamo, da bo vlada upoštevala zahteve, ki so povsem upravičene!

MARIJ GRBEC

Nepotreben krup

zaradi razpusta NSZ

Tržaški federalni komite KPI je mnogo razpravljal o problemih, ki so združeni z razpustom NSZ. Diskusija o teh problemih je bila in je še v teku tudi v sekcijah in celicah partije. V to diskusijo je poseglo več sto tovarišev. Vsakdo je svobodno izrazil svoje mnenje.

Na splošno tovariši soglašajo v tem, da je bil razpust NSZ pozitivno dejanje za tržaško delavsko in demokratično gibanje.

Naša Federacija se ni hotela vmešati v notranje zadeve NSZ, s katero je sodelovala v občinskih upravah, v drugih organizacijah in v raznih drugih iniciativah, zlasti v zadnjem času. Prav zato ni hotela vplivati na razpust NSZ in ne na bodočo opredelitev članstva NSZ.

Kljub temu pa je določen tisk, zlasti klerikalni, skušal vnašati zmedo v zvezi z razpustom NSZ. Ta tisk je skušal dvigati hrup zaradi vstopa nekaterih voditeljev razpuščene NSZ v PSI. V tem je ta tisk videl poraz naše partije.

Nas ni to prav nič vznemirilo. Popolnoma pravilno je, da se nekdo vpiše v tisto politično stranko, ki njegovemu političnemu prepričanju najbolj odgovarja. In končno se nimamo ničesar bati, če se bo tržaška federacija PSI tudi številčno učvrstila s pristopom nekaterih članov razpuščene NSZ v njene vrste. Zavedamo se in se moramo zavedati, da je PSI delavska stranka!

Novo vodstvo tržaške federacije ZKMI

Tržaška federacija Zveze komunistične mladine Italije je dobila novo vodstvo. Sekretar federacije je tov. Sergio Perini, člani vodstva pa so tov.: Nereo Bullo, Juri Uršič, Stellia Pappalardo, Claudio Monti, Fabio Giorgi-Jurjevič in Giorgio Rossetti.

◆ Naš festival v Dolini ◆

Nedeljsko popoldansko prireditev je otvoril pevski zbor iz Križa. Kot vselej je ta zbor navdušil poslušavce in bil deležen toplega aplavza. Kriški zbor vodi pevovodja Frančko Žerjav.

Nastop mladinske folklorne skupine iz Barkovelj je bil zelo posrečen. Množica gledavcev je slovenske narodne plese spremljala z izredno veliko hvaležnostjo. Mladi Barkovljani so svoj program zelo lepo izvedli kljub temu, da je bil oder pretesen. To skupino vodi Albert Baračič.

Vse tri večere je igral ansambel «Veseli rudarji» iz Trbovelj. Za njihov nastop je vladalo izredno veliko pričakovanje. To pričakovanje je bilo bogato nagrajeno. Zvoki rudarjev so mlade in stare razveseljevali. Tudi pevca Nande in Oskar, ki nastopata v sklopu ansambla, sta nudila poslušavcem veselo razpoloženje. Ta ansambel je sestavljen iz samih rudarjev, ki se po delu rudniku udejstvujejo pri kulturnem delu, pod vodstvom Franca Raušla.

Trboveljski rudarji so nas presenetili s simboličnim darilom. Uredništvu «Dela» so podarili malo rudarsko svetilko. Na sliki: Vodja skupinu rudarjev izroča darilo uredniku «Dela».

Na festivalu je nastopila tudi Glasbena skupina iz Boljunca. Skupno s to skupino nastopajo tudi mladi pevci-solisti Nini, Alma in drugi. Ta skupina ima naštudiran celovečerni program. Na festivalu je izvajala le del tega programa, a ta del je obsegal kar 11 točk. Zelo posrečena sta tudi domača komika Vanek in Drejček, ki izjavata številne šaljive točke deloma v domačem in deloma v tržaškem narečju. Da je bila tudi boljunška skupina deležna izredno toplega sprejema bi bilo odveč še posebej podčrtavati. Glasbeno skupino vodi dirigent Drago Žerjav.

Na festivalu sta nastopila tudi dva zbora, ki sta znana daleč izven meja Tržaškega ozemlja. To sta združeni mešani zbor iz Padrič in Boršta, ki ga vodi Svetko Grgič in moški zbor s Proseka-Kontovela, ki ga vodi Ignacij Ota. Na sliki: zbor iz Padrič in Boršta.

BALET-PETJE-FOLKLORA-KNJIGE-REVJIE-KINO-ODRI-RAZSTAVE-GLASBA-TEATER-

Mala reportaža z dolinskega festivala

Od 4. do 6. avgusta je bil v Dolini pokrajinski festival našega lista. Vse festivalske prireditve so vsestransko zelo dobro uspele. Bogat program je privabil v Dolino velike množice iz bližnje in daljne okolice in iz mesta. Tovariši iz dolinske občine so mnogo pripomogli k uspehu. Več dni so prostovoljno delali in skupno z nekaterimi tovariši iz mesta okusno uredili festivalski prostor.

Festival je v soboto zvečer otvoril tovariš Gombač. V kratkem nagovoru je orisal pomen praznika komunističnega tiska in predstavil ansambel rudarjev iz Trbovelj, ki je bil naš dobrodošli gost vse tri večere.

Osrednja festivalska prireditev je bila v nedeljo popoldne. Pester program je trajal več kot štiri ure. Nastopili so: pevski zbori iz Križa, Proseka-Kontovela, Padrič in Boršta, folklorna skupina iz Barkovelj, glasbena skupina iz Boljunca, boljunška komika Vanek in Drejček, pevsko-glasbena skupina iz Podlonjerja, mladi italijanski pevci iz Pončane, dolinska godba na pihala in pa seveda ansambel «Veseli rudarji» iz Trbovelj.

Proti večeru sta govorila tovariša poslanec Vidali in dr. Šiškovič, predsedoval pa je župan Lovriha.

V ponedeljek zvečer je bila plesna zabava ob zvokih trboveljskega ansambla.

Predolgo bi bilo naštevati vse podrobnosti s festivala, toda nekaj pa moramo še enkrat poudariti in to je, da je festival vsestransko zelo dobro uspel in da je bila udeležba letos mnogo večja kot lani in predlanskim. Za to, da je bil tako velik uspeh se je treba zahvaliti najprej dolinskim in tistim tržaškim tovarišem, ki so se veliko žrtvovali že za časa priprav, a prav tako se je treba zahvaliti vsem, ki so sodelovali na festivalskih prireditvah, vsem ki so kakor koli podprli festivalsko iniciativo. Zahvaliti se moramo tudi tisku in radiu, ki sta delala reklamo za prireditve. Vsem tem se festivalski odbor še enkrat najiskrenejše zahvaljuje.

Narodne manjšine

(Nadaljevanje s 1. strani)

slovenske mladine s Koroške, Zveze komunistične mladine Italije, Federacije socialistične mladine Italije, Svobodne avstrijske mladine, Mladinske iniciative, Ljudske mladine Hrvaške in Ljudske mladine Slovenije. Na seminarju so obravnavali o položaju in o vlogi narodnih manjšin v prizadevanjih za sodelovanje med narodi.

Po poročilih o problematiki narodnih manjšin v Avstriji, Italiji in Jugoslaviji, se je razvila zelo resna in plodna diskusija, ki je potekala v vzdušju medsebojnega sodelovanja.

Predstavniki navzočih organizacij so ugotovili, da so taka srečanja mladinskih organizacij koristna in potrebna. Poudarili so, da so dobrodošle in potrebne vse podobne pobude.

Udeleženci seminarja so prišli do zaključka, da je v danih pogojih nujna podpora naprednih mladinskih organizacij prizadevanjem naprednih manjšin za njihov obstoj in razvoj.

Pri tem je nujno, da se enotno obravnavajo problemi vseh narodnih manjšin v posameznih državah. Narodne manjšine morajo v odnosih med narodi in državami postati v še večji meri faktor miru, prijateljstva in sodelovanja.

Ob zaključku seminarja so se predstavniki navzočih mladinskih organizacij dogovorili na podlagi dosedanjih pozitivnih izkušenj, o nadaljnjih oblikah sodelovanja.

Posledice jedrskih poskusov

(Z 2. strani)

Obstoj novega pasu so potrdili tudi ob sprejemanju radiosignalov, ki jih oddaja vsako radioaktivno telo. Ti radiosignali povzročajo v delu radioastronomov že znatne motnje.

Radioaktivna cona, ki se imenuje po znanstveniku Van Allenu, je praktično sestavljena, iz dveh pasov, iz delcev, ki se gibljejo hitreje od svetlobe, medsebojno pa so povezani spričo zemeljskega magnetizma. Protoni notranjega dela pasu so glavni element energije tega radioaktivnega prstana in znanstveniki menijo, da bi utegnili biti za vesoljske polete dokaj nevarni.

Pismo kmetom

Izglasovanje posebnega statuta za Julijsko krajino-Furlanijo v parlamentu predstavlja važen dogodek v borbi za uresničitev samostojne pokrajine, h kateri so odločilno prispevali komunisti. Ako izglasovan statut ne odgovarja povsem zahtevam našega ljudstva, je temu krivo pomanjkljivo zavzemanje sredinsko levičarske vlade, posebno krščanske demokracije. Komunistična partija se kljub nezadostnemu prizadevanju sredinsko levičarske vlade dalje bori za ustanovitev pokrajine ter za končno uresničitev preobrata na levo.

Okrnjen statut vendar ne sme zmanjšati temeljnih dosežkov. V njem so zagotovljene deželi polne zakonodajne pravice in pravice upravljanja in reševanja problemov našega prebivavstva posebno, kar zadeva kmetijstva. Ustanovitev pokrajine predstavlja vsekakor uresničitev demokratičnega organa, v katerem bodo zahteve kmetovavcev in delavcev uspešneje obravnavane ter lažje prišle do uresničitve.

Krščanska demokracija in Bonomi obtožujejo komuniste protikmečkega delovanja, medtem ko oni sami dosledno podpirajo in zagovarjajo interese velikih monopolov. KPI se dosledno bori za demokratični razvoj, za uresničitev pokrajine ter uveljavitev nove agrarne politike, ki naj da zemljo tistemu, ki jo obdeluje ter za tehnično in finančno pomoč prostovoljno združenim ustanovam. Prav tako se bo KPI tudi nadalje borila v parlamentu, senatu in pokrajini in sicer:

za izglasovanje statuta ustanovljene pokrajine v senatu, kot je bil izglasovan že v parlamentu;

za uresničitev pokrajinske ustanove, ki naj ima na skrbi splošen kmetijski razvoj, nabavo kmetijskih denarnih kreditov in ustanavljanje prostovoljnih zadrug:

za odpravo spolovinarstva in najemnin ter se da zemlja tistemu, ki jo obdeluje;

za pobijanje sramotnih monopolskih cen, ki jih podpira Federkonsorcij;

za zmanjšanje nevzdržnih in nepravičnih taks in davkov;

za uresničitev novega stanovanjskega zakona, za znižanje visokih najemnin;

za povišanje pokojnin starejšim kmetovavcem, katerih najmanjša naj bi bila, kot ostalim delavcem, 15.000 lir mesečno;

za zmanjšanje prispevkov bolniške oskrbe in brezplačno dodeljevanje zdravil;

za ukinitev komisarstva pri Bolniški zavarovalnici tržaškega ozemlja in razpis pravilnih in demokratičnih volitev;

za odškodnino prizadetim po toči itd.

Kmetovavci, od vaše enotnosti sta odvisni razvoj in dosega vseh teh navedenih problemov, KPI vam zagotavlja svojo solidarnost in podporo v tem prizadevanju. Ona se bori za politično uresničitev iznad sredinsko levičarske vlade za izboljšanje v kmetijstvu in državnem upravljanju, ki naj omeji nadoblast monopolov

Pokrajinski odbor KPI
Julijske krajine - Furlanije

Kmečki tabor na Opčinah

Letošnji kmečki tabor na Opčinah je nesporno prekosil vse prejšnje tabore, tako po številu obiskovavcev kot po vsestranski organizaciji in po času trajanja. Vse štiri dni so obiskovavce zabavali «Veseli planšarji» iz Ljubljane. V Prosvetnem domu je bila razstava poljskih pridelkov, na dvorišču pa razstava poljedelskih strojev. Najzaslužnejši kmetje so prejeli nagrade. Tabor so letos obiskali tudi predstavniki oblasti, nagrade za kmete pa sta prispevala tudi Turistična ustanova in Tržaški Lloyd. Novost na letošnjem taboru je bilo tudi tekmovanje slikarjev. Na gornji sliki: nagrajevanje kmetov.

Iz Doberdoba

Seja občinskega sveta

V soboto 28. julija ob 20,30 uri se je vršila v Doberdobu redna občinska seja. V dnevnem redu so bile tudi sledeče točke: potrditev posojila v znesku 2,500.000 za otroški vrtec, občinski davek na javna zemljišča, družinski davek ter slučajnosti.

Po prečitanju zapisnika iz prejšnje seje so takoj prešli na obravnavanje ostalih točk dnevnega reda. Največ časa je zavzela svetovavcem debata o povišanju občinskega družinskega davka. Občinska svetovavca Karel Lavrenčič in Karel Černic sta imela precej slična predloga, zaradi tega so vzeli v poštev predlog Lavrenčiča. Družinski davek bi se zaračunal tako: dohodki do 800.000 lir letno bi bili obdavčeni po odbitku 50% od glavnice, pribili bi 240.000 za družinskega poglavarja ter 50.000 lir od vsakega družinskega člana, ki živi v skupnem gospodinjstvu.

Primer:	800.000 × 50% = 400.000	lir
	Odbitki: 390.000	lir
Obdavčljiva vsota	lir 10.000	
Odbitki:	240.000 (žena in 2 otr.)	
50.000 × 3 = 150.000		
Skupaj	390.000	

Za dohodke od 800.000 do 1.200.000 lir bi odbili samo 40%, od 1.200.000 dalje pa samo 30%. Za ostalo bi ne bilo sprememb. Obdavčenje po gornjem ima smoter, da kdor zasluži malo je oproščen družinskega davka, dočih kdor ima večje dohodke je tudi primerno obdavčen.

Pri glasovanju je bilo sedem svetovavcev za predlog, dočim drugi štirje so se vzdržali.

Po Doberdobu so vestna dela v velikem razmahu. Pokrajina, ki ji je upravitelj ceste Devetaki-Doberdob-Selce, je pričela s ponovnim asfaltiranjem ceste skozi vas. Vaščani z zadovoljstvom gledajo, kako delavci s stroji posipajo cesto z gramozom, toda bi bili še bolj veseli, ko bi pokrajinska uprava dala nalog za asfaltiranje ceste proti Devetakom in proti Selcem. Zlasti delavci in mledarice se dnevno pritožujejo nad slabim stanjem ceste, ki je samo posuta z gramozom in predstavlja nevarnost za prevoznike. K slabemu stanju ceste pomagajo tudi vojaški kamioni, oklopni vozovi in tanki, ki v kolonah dnevno vozijo po doberdobski cesti. Od strani občinske uprave so bili napravljeni vsi potrebni koraki, da bi čimprej pristopili k asfaltiranju ceste. Obljubljeno je bilo, da bodo že letos asfaltirali cesto Doberdob-Selce, toda do sedaj ni bilo ukrenjeno ničesar. Upamo, da bodo odgovorne oblasti obljube spremenile v dejstva, saj po drugih občinah so že asfaltirane tudi stranske vaške ceste.

(Opomba uredništva — Gornji dopis smo prejeli, ko je bila naša prejšnja številka lista že v tisku. Zato ga objavljamo šele danes).

L. J.

Praznik tiska v ul. Pindemonte v Trstu

V soboto 25. in v nedeljo 26. avgusta bo na vrtu bivšega krožka «Internazionale» v ul. Pindemonte v Trstu praznik tiska. Organizirata ga sekciji iz Sv. Alojzija in Školjeta. Oba večera bo nastopala pevsko-glasbena skupina iz Podlonjerja. Oba večera bo tudi ples. V nedeljo bo na prazniku govoril sekretar federacije tov. Paolo Sema.

Vabimo k polnoštevilni udeležbi.

Ricmanje - Log

Prispevki za tisk

Tovariši iz Ricmanj in Loga so nabrali za komunistični tisk 21.600 lir. Pobuda zasluži, da jo javno pohvalimo. To pobudo postavljamo za vzgled ostalim podeželjskim sekcijam naše partije.

Obvestilo zaradi toče prizadetim kmetom

Zveza malih posestnikov in Kmečka zveza vabita vse tiste kmete, katerim je toča dne 27. junija 1962 povzročila škodo in ki imajo svoja zemljišča na področjih Barkovelj, Boveda, Opčin, Trebč, Banov Konkonela, Škorklje in Sv. Ivana pri Trstu, naj se zglasijo v uradih v ul. Geppa 9 v Trstu, kjer bodo izpolnili in podpisali posebno izjavo o povzročeni škodi.

Opozarjamo prizadete kmete, da je čas za prijavo škode le še do sobote 25. t.m.

Šolske vesti

Zrelostni in razredni izpiti v Trstu

Ravnateljstvo Državnega znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se prično vsi popravni in sprejemni izpiti za licej — vstopni in razredni — v jesenskem roku 1961/62, dne 3. septembra 1962 ob 8,30, s pismenim izpitom iz slovenščine.

Isto ravnateljstvo sporoča tudi, da se pričnо zrelostni izpiti v jesenskem roku dne 14. septembra 1962 ob 8,30 s pismenim izpitom iz italijanščine.

* * *

Ravnateljstvo državne industrijske šole v Dolini obvešča, da se bodo popravni izpiti vseh vrst pričeli v ponedeljek 3. septembra ob 8.30 uri s pismemo nalogo iz slovenščine. Zainteresirani učenci si lahko ogledajo urnik in razpored izpitov na šolski oglasni deski.

Vsi učenci, ki so izdelali I. in II. razred ter tisti, ki niso izdelali, so vabljeni, da se čimprej vpišejo za prihodnje šolsko leto.

Ravno tako se vrši vpisovanje za I. razred.

Tajništvo šole je zato odprto vsak dan od 8.30 da 12. ure.

DELO
glasilo KPI
za slovensko narodno manjšino
izhaja vsak petek
Urejuje uredniški odbor
Politični direktor: Marija Bernetič - Odgovorni urednik: Anton Mirko Kapelj - Uredništvo in uprava: Trst, ul. Capitolina 3, telef. 44-046/44-047.
Tiska: Tipografia Riva - Trst ul. Torrebianca 12.
Celoletna naročnina 1300 lir, polletna 700 lir. Poštni tekoči čekovni račun št. 11/7000.
Cena oglasov po dogovoru

Odlikovana

TINTORIA Ziberna & C. TRIESTE

sporoča cenjenim klijentom, da njeno zelo dobro opremljeno podjetje za čiščenje na suho in barvanje razpolaga tudi s specializiranim osebjem za čiščenje in prenavljanje jopičev in kompletnih oblik iz kožuhovine.

Podjetje ima svoj sedež v Trstu, ul. Monte Cengio 7, telef. 36-520